

ABEL POSE smatra se jednim od najvećih živih argentinskih pisaca. Autor je četrnaest romana, sedam zbirki eseja, a iza njega stoji i obiman novinarski rad, kao i nebrojeno kratkih priča i pesama. Rame uz rame sa Ljosom i Karpentijerom, proglašen je za majstora latinoameričkog „novog istorijskog romana”, nastalog iz potrebe da se književno revidira istorija Latinske Amerike.

Pose je rođen 1934. u Kordobi (Argentina), odakle se, nakon dve godine, njegova porodica seli u prestonicu. Pošto mu je otac bio osnivač Udruženja umetnika Argentine, imao je priliku odmalena da provodi vreme u društvu najistaknutijih zvezda tog doba i oseti sav glamur ekscentričnih umetničkih krugova. Studirao je prava u Buenos Ajresu, a nakon diplomiranja odlazi u Evropu, gde će doktorirati politikologiju na Sorboni. Zapošljava se u Ministarstvu spoljnih poslova Argentine, što će mu omogućiti da mnogo putuje, međutim, njegova dela ostaju čvrsto vezana za argentinsko podneblje. Priznanja u domovini stekao je već s prvim romanima *Los bogavantes* (1970) i *La boca del tigre* (1971). Svetska slava usledila je nakon tzv. Trilogije o otkriću Amerike (*Trilogía del Descubrimiento*), koju čine: *Daimon* (1978), *Psi raja* (*Los perros del paraíso*, 1983), roman koji se ujedno smatra i Poseovim najznačajnijim delom, i *El largo atardecer del caminante* (1992). Dela su mu prevedena na petnaest jezika, a dobitnik je mnogih nagrada i priznanja, između ostalih, Nagrade „Romulo Galjegos”, kao i Nagrade SADE (Udruženja književnika Argentine).

Biblioteka
XX vek

Urednik izdanja
Aleksandar Šurbatović

Naslov originala
Abel Posse
LOS PERROS DEL PARAÍSO

Copyright © Abel Posse, 1983.
All rights reserved
Copyright © ovog izdanja *Dereta*

ABEL POSE

PSI RAJA

Prevod sa španskog
Dalibor Soldatić

Beograd
2019.
DERETA

U znak sećanja i zahvalnosti mom sinu
Ivanu, koji mi je radosno i pred odlazak
podario naslov ovog dela

Tamo dalje od Rakove Obratnice postoji zemlja pogodna za život, koja je najviši i najplemenitiji deo sveta, to je Ovozemaljski raj. (Opat d'Aji, Imago Mundi)

Ovde je Ovozemaljski raj, do kog niko ne može da dođe, sem božjom voljom. (Pismo admirala katoličkim kraljevima)

Ovo je Raj. Stvarno. Ovi ljudi vole bližnjeg kao same sebe. Verujem u ono što su verovali i veruju mudraci i sveti teolozi. Da ovi krajevi pripadaju Ovozemaljskom raju. (Pismo Kolumba Papi Aleksandru VI)

Poslali smo ga da ode po zlato i demone, a on nam dolazi sa perjem anđela! (Fernando od Aragona)

Može se smatrati pouzdanim da je admiral stigao do središta Ovozemaljskog raja 4. avgusta 1498. (J.W. Kilkeni)

I

V a z d u h

HRONOLOGIJA

1461. Početak modernog Zapada: 12. juna Izabela od Kastilje obelodanjuje nemoć kralja Enrikea IV, svog polubrata. *Beltraneha*.
1462. Kristifor Kolumbo krade alfabet iz parohije Đenovni. Kaže da će biti pesnik. Batine, pretnje. „Ništa te neće spasti sudbine grebenara ili krojača.”
1468. Kasno, dvosmisleno i namerno sunećenje Hristifora Kolumba.
2. Kuća Neuspeh susreta Inka i Asteka u Tlatelolku. Neprihvatanje stvaranja flote za osvajanje „hladnih zemalja Istoka”. Aerostatični baloni Inka. Pampa Naske – Diseldorf.
1469. Landskneht¹ Ulrih Nic, optužen za bestijalizam jer je ljubio konja, stiže iz Torina u Đenovu. Zemlja *Wo die Zitronen Bluhent*. Ontički bol i jevrejsko-hrišćanska prevara. „Bog je umro.”
1469. U atmosferi ugodne lascivnosti mlada Izabela i Fernando od Aragona se udružuju u suložništvo koje Crkva priznaje 18. novembra. Vernost SS je neupitna. Rađa se Carstvo u kom sunce nikada ne zalazi.

¹ *Landsknecht* (nem.) – pešadinac u nemačkoj vojsci između 15. i 17. veka. (Sve napomene su prevodiočeve, osim ako nije drugačije naznačeno.)

Svet je tada dahtao, bez vazduha za život. Zloupotreba agonije, zasićenost smrću. Svi viseći satovi podsećali su na smrt. U Rotenburgu, Tibingenu, Avili, Urbinu, Bordou, Parizu ili Segoviji.

Dahtao je život bez prostora. Jevrejski Bog, prepun krivice, na kraju je zgnječio svoju legiju vatrenih dvo-nožaca.

Flagelanti su se bičevali. Dodavali salamuru na rane od biča. Čak su i atlete samo sanjale da ih prikuju na neki krst i da iskrvare umirući u svetosti.

Dolina suza na svom vrhuncu. *Totentanz*: mahnita kolona mladića, koji nižu grobove držeći se za ruke. Crno mrežasto tkanje na obojenim kostima. Belilo za lobanju. A opet, izvesna atmosfera čežnje za životom obuzimala je plešući red. Trag želje. Osmesi ispod crnih tilova, namigivanje. Njihanje kukovima oduzimalo je prirodnost ritmu žalosnih bubnjeva iz *Danse Macabre*.

Kao vazduh, aura, eros. Kao topli dašak vetra koji je već mogao da pristigne s Kariba.

Nije bila retkost videti krivce, iscrpljene od plesa, zagrljene među lukovima crkve, ili ispružene među humkama na groblju. Poput besnih pasa, nepokajanih, tela su bežala od mantija nazarenaca i gipsanih lobanja.

Beše vazduh. Zefir koji je unosio nemir među mlade seminariste u predvečerje. Kiselo-slatkasti miris, poput mirisa dalekog mora, ženke usnule među letnjim oblacima.

Ali u Italiji su se pojavljivali najvidljiviji znaci tog uznemiravajućeg vazduha. Polajolu, koji je slikao Bogorodicu po narudžbini fratara Svetog Jerolima, bežala je kičica kao u halucinaciji boja, želje i oblika sve dok se na platnu nije pojavila – sjajna Simoneta Vespuči, lepotica, ogoljenih nedara. Kičica je pokušavala, uz krivicu, da odredi zmiju zla, ali ona joj se živahno obmotavala oko vrata sve dok nije ugrizla rep i preobrazila u ljupku ogrlicu.

Nije to bio jedini slučaj. U drugoj polovini aprila 1478. godine, mladom slikaru Sandru Botičeliju prostor na slici ispunio se divnim polugolim mladim devojkama koje su igrale u čast novog procvata. „*Non c'è piú religione*“, mrmljale su, krsteći se, brkate opatice Svete Frustracije.

Jedna divlja mačka skočila je s velikog pehara stare gotske katedrale. Bilo je očigledno.

Dahtanje Zapada pretvaralo se u roptanje. Moćnici su se savetovali, zabrinuti. Iziskuju se brze odluke.

Pritisak u tom kotlu umiranja i povezanih želja nije se mogao oslobađati ka Jugu: muslimani, ljudi snažnog Boga, širokog kao simitar, zauzimali su čitav Magreb i El-Andalus srećnih kraljevstava.

Nije bilo moguće širiti se dalje od kraja primitivnog hrišćanstva Moskovije.

Crkva je neuspešno pokušavala. Na desetine misionara vraćali su se od Islama i iz Tatarske s mošnicama i jezikom osušenim kao suvo voće u vrećici obešenoj oko vrata. Drugi, poniženi, zadizali su mantije u kojima su

svašta pregurali pred Papom i pokazivali stražnjice jezi-vo izrezbarene stihovima iz Korana ili upozorenjima ove vrste: „Alah je veliki. I mi gajimo Krivicu.”

Pad Konstantinopolja pod vlast Turaka bio je odlučujući udarac. Pontifeks Sikst IV mračno ga je objavio svim prinčevima Zapada. „Hrišćanskom i zapadnom svet-
tu preti jedna gusta zavesa sablji krivošija, koja se širi od Kavkaza do juga naše drage Španije...”

Multinacionalne kompanije su se gušile svedene na trgovinu među gradovima. Zahtevale su više sa besnim nestrpljenjem.

Berardijevi, Ibare, Van der Dine – dinamični upravnik iz Antverpena, Negrijevi, Kataneo, Spinola, Budenbrokovi iz Libeka, brodovlasnici iz hanzeatskih² gradova, katalonski tkači pod vođstvom Puča, pobunjuju se protiv nepokretnosti. Osećali su da su sposobni za mnogo više. Optuživali su pomorce da su kukavice, astronome da su nesposobni, kraljeve da su bednici i dokoni popustljivci. Zameralo se feudalnom plemstvu. „Hoćemo prostore! Plemenita drva! Tržišta! Začine i slonovaču sa Istoka!” Dosta nam je Turaka na Mare Nostrumu!”

Zapad je dahtao, žudeo je za svojim mrtvim suncem, izgubljenim životnim nervom, pokopanim slavljem. Procenjivao je u mraku samostanskog podruma kip grčke boginje (koju neko beše bacio u more). Ljudi isprazni, skoro bez senke, tražili su svoju visinu.

Zapad, stara ptica Feniks, skupljao je drvo cimeta za vatru svog poslednjeg preporoda.

² *Hanza* – konfederacija trgovačkih gradova sa severa Nemačke koja je razvijala trgovinsku razmenu. Osnovana u XVIII veku.

Trebali su mu anđeli i nadljudi. Rađala se, neodoljivom silinom, sekta tragalaca za Rajem.

Junska sijesta. Vazduh nevidljivih plamenova rastače brda Kastilje. Prasak stena raspuklih od uzavrelog sunca. Pastir spava u šipražju poluotvorenih očiju, kao gušter. Vrapci se ne pomeraju sa grana, znaju da bi, da se usude, pali sprženi u bazen.

A Izabela Trastamara će:

– Ajmo, ajmo, vreme je.

Dečji nestašluci u uspavanoj palati Madrida. Stražari, nepažljivi i bos, igraju mus u podnožju tornjeva. Bacaju sadržaj kanti da bi zgnječili sprženu prašinu. Dremuckaju okačeni za halebarde.

Beltraneha, koja je s pet godina već imala špijune na sve strane, shvata da se sprema nešto važno i neprijateljsko. Njena tetka-dete, njena neprijateljica, Izabela Trastamara. Mala Huana odbija da bude zapostavljena i ne odvaja se od grupe. Trpi vrućinčinu pod svim kraljevskim obeležjima: teškom zelenom togom koju je našla u nekom kovčegu, konusnim šeširom, kao u vile, s tilom koji obavlja do cipela od plute s visokim petama ukradenim u budoaru njene lakomislene majke, večito u traganju za modom. Viče Izabeli:

– Ići ću! Ne gaji iluzije. Neću te izgubiti iz vida. – Od besa guta pojedine glasove.

Izabela je sazvala osam grofova i idalga (najstariji ima deset godina). Ali nije mogla da sačuva tajnu. Odevena je u kraćušnu mušku bluzu koja – na užasavanje dvorskih dama i opatica u službi – ne pokriva njene tesne gaćice

sa čipkom koje su vezle trinitarke iz Svetog Josipa Večne Strepnje. Spavaćica, u stvari njen čuveni *hitonisko*. Kosa skupljena u konjski rep. Pegava, plava, izazovna.

Izabela ponekad ima običaj da zastane s poluraširenim nogama i miluje kosu, glave zabačene unazad. Dopa-da joj se da njena besprekorna pozadina izgleda podignuto. Raskalašni dvorski pesnik Alvares Gato mogao je da zapiše u svojoj tajnoj knjizi:

*Ima guzu malu
Što je ko sira parčence
Dve sikice
Kao pomorandžice.*

Opatice su se bunile:

– Dete! Dete! Pa princeza ne sme da ide tako! –

Sada Izabela ide ispred. Nosi bambusov štap dugačak i runjav, od onih što rastu uz žablje bare.

Prolaze kamenim hodnicima. Posvuda mrak. Zna se u Kastilji da svako svetlo stvara toplotu.

Prolaze kroz trpezariju palate koja još uvek miriše na luk od sinočnjeg jagnjeta sisanca. Neki koriste popločani pod da se ispruže i i upiju hladnoću. Drugi su izveli tri ili četiri premeta.

– Pst! – naređuje Izabela. Na to *Beltraneha* odgovara:

– Šta zamišljaš ko si ti da meni kažeš pst! Ja sam princeza!

Prolaze ispred skromne kraljevske zbirke oružja. Više nasledstvo negoli sadašnjost: mačevi kralja-dede, samostreli s nagriženim tetivama, puške nalik na kratke karabinke. Moljčave velike glave veprova ulovljenih da

pojačaju lonac više nego da podražavaju burgonjske ili britanske lepote.

Presto: drvena fotelja sa rezbarenom kožom, ojačana ili umekšana krznom etiopskog tigra. Kralj Huan ju je koristio sve do smrti da bi iz nje vodio razgovore nakon obeda. U njoj je sanjao da proširi Kastilju, pređe mora, da preplavi verom srećna mavarska kraljevstva sa Juga.

Behu to poslednji ostaci one siromašne Španije i njenog Dvora, na kome su se gulili ostaci s kostiju od gozbe za hladno predjelo narednog podneva, a u peharima preostalo vino skupljalo za krčag na drugom stolu. Taj Dvor se veselio kada bi na red došla piletina. Tada su kraljevi vladali umećem računanja godišnjeg prinosa prostim pogledom na maslinjak ili na tor.

Sada je Enrike IV, *Impotentni*, bacio kraljevstvo u raskoš inflacije. Od pet kovnica novca nastalo je sto pedeset. Bogatstvo je bilo u nakitu i odeći, više nego u nasledstvu.

Beltran de la Kueva, miljenik, nosi sandale ukrašene dragim kamenjem i blistavim pločicama toreadora u modi.

Pored njega kralj izgleda kao odrpanac. Ne skriva divljenje prema kraljičinom ljubavniku. Rogonja preteruje s pažnjom, daje da se izgradi samostan, da se obeleži mesto na kom je Beltran porazio druge drske pretendente.

Žalosno traganje za zadovoljstvom na tom dvoru utvara, kome je oduvek pretilo ludilo. Njegovi prinčevi koji su se borili protiv satanskih čudovišta koja su izlazila iz ogledala, sablasti koje su ostavljale tragove izgoretine na koricama Biblija najavljujući put ka Paklu; opatice koje su nežno krvarile tokom proslava izbodene trnjem Hristove krune; mistične dame koje levitiraju u zoru sve dok

ih njihove pratilje ne uhvate za gležnjeve i vrate u gravitaciju i težinu stvarnosti.

Više puta je mala Izabela uhodila kralja, svog polubrata, nemoćnog rođaka, koji se survavao – zajedno s čitavim kraljevstvom – u obamrlost bolesne sete. Izabela se popela na prozor: Enrike (koji je bio 26 godina stariji od nje) bio je zavaljen u fotelji sa sve togom – mavarskom galabijom – zaprljanom supom, s neizostavnom činijom od srebra i rubina punom čvaraka od velike svinje, koje je zalivao velikim gutljajima sveže vode (mrzeo je vino). Dvorske kurvice svojim nepostojanim glasovima i smehom, taština na taštinu, larmaju kao pijane bolničarke oko gluvog i bogatog invalida. Dve ili tri među njima – kao mačke – penju se na veliki napušteni skelet kralja, igrajući se s njegovim ravnodušnim spolovilom. U jednom kraju salona kardinal i beležnik čitaju izveštaje Ambasade. Zastaju povremeno da bi se iskašljali, zagušeni smrdljivim dimom dlakavih konjskih kopita kojim je Enrike raspirivao vatru (leti bi zamenio taj prodorni smrad izgorele kože i kopita velikim činijama izmeta iz kaveza i obora). Smrad koji se dopada kralju je takav da markiz De Viljena, po savetu svog neprijatelja, sofisticiranog Beltrana de la Kueve, nosi uvek u džepu svežanj svežeg bosiljka koji gnječi i udiše duboko da bi mu bilo lakše.

Svaki put kada Izabela siđe s prozora oseća bes. Gađenje prema bratu kod koga predoseća agoniju čitave jedne epohe. Ne zna zašto, ali trči sve dok ne izađe bez daha u dvorište dvorca. Sluša glas svoje jadne majke. „Nikada se ne prepuštaj ludilu. To je najgori ponor, jedini. Seti se oca, dedova... Ne razgovaraj sa Đavolom, ne slušaj ga. Gledaj Enrikea; živi u strahu od paklenih zveri, od vepra

obavijenog maglom koji izranja ispod kreveta; nadzemaljski bogalji koji dolaze bukteći iz Pakla da mu predskažu njegov tužni kraj... Ti se drži stvarnosti. Ne slušaj teologe. Obožavaj svoje telo. Okruži se životinjama i vojnicima. Odoli iskušenju da govoriš sama sa sobom. Mrzi mir! Gledaj šta je mir: praznina koju samo ispunjavaju đavoli. Da, treba umreti, umreti od života.”

Deca su, idući za Izabelom, koja je zapovedala unao-kolo, stigla do sale za audijencije. Susreću se s laskavcima i bludnim kurvicama sa Dvora koji odlaze ne ukazujući im poštovanje. Noge izbeljene gipsanom prašinom, u skladu s modom. Lica obojena u crno ili ljubičasto, pozlaćeni kapci. Veliki šeširi flamanskih mačevalaca sa žutim, plavim, zelenim perjem. Izlaze prema dvorištu za mazge: vole da ludo galopiraju po zasejanim njivama plašeći kokoške i siromašne zemljoradnike.

Mrak. Jedan tužan pisar pred knjigom audijencija. Prividno nema nikoga. Ali u ćošku večnog povratka istog, skoro nevidljiv, general Keipo de Ljano, s visokim dobro uglancanim čizmama i ispeglanim pantalonama za jahanje, predsedava sviti akademika i sudija (Dijas Plaha? Doktor Derisi? Batistesa? D’Ors?). Tražiće od kralja pokroviteljstvo i sredstva za Kongres hispanske kulture 1940. godine.

Mračna srednjovekovna Španija, koja miriše na završenu misu, na poslednju voštanicu ugašenu kašljem tuberkuloznog crkvenjaka.

Konačno, Izabela, mali grofovi i potištena *Beltraneha* kreću hodnikom ka spavaćoj sobi Enrikea IV. Tamo zatiču, po dogovoru, podmitljivog sobara komornika, don

Gregorija, koji je uspeo da skrene pažnju čuvara spavaće sobe.

Ali postoji smetnja (muca starac): lav, unuk onog kojeg je imao kralj Huan, ispružio se preko čitavog praga. Poluzatvorenih očiju kontroliše ritmično kraljevsko hrkanje. Oči dosade, ne sna. Punog je stomaka, nesposoban za demagogiju, kako ga se otarasiti? Kako pregovarati? Tu je prodorni miris zveri koja je prihvatila mir, ali ne potčinjavanje (pre samo tri godine proždrala je jednog pokrštenog biskupa).

Beltraneha podrugljivo gleda. Stari pokušava autoritativni potez, lagano gurkanje po sapima, koje zver ignoriše. Zeva nepokretna.

Tada Izabela iskorači i poviče:

– Napolje!

Ali uzalud. Zadaje mu odlučnu šamarčinu. Besno ga hvata za grivu i grize mu uvo. Posle kratke preteće tišine, lav popušta pred odlučnošću, ne pred nejakom snagom devojčice. Pokazuje očnjake, trese glavudžom i, dok se sprema da rikne, dobija energičan udarac u njušku. Odlučuje se da ustane i da se zavalj ispod prozora.

Kada su otvorili vrata, don Gregorio, nedovoljno plemenite krvi da bi video golog monarha, dobio je naređenje da se povuče, a *Beltraneha* je prva ušla.

Izabela je zakačila štapom porub spavačice uspavanog kralja i otkrila mu telo do grudi. Hrkanje je ponovo pratilo ritam spavača.

Videli su slabašne noge, blede, maljave. Napregnuli su pogled da bi nazreli neodređeno. Pomislili su na strukture lomljivog pergamenta. Na suvo voće kakvo putnik ostavi da se suši za put; ili na staru isušenu kožu sandala

rinskog legionara pobeđenog pred kapijama Samarkanda. (I još jednom treba navesti ojađenog Alvaresa Gata:

*... a ti bez mora morski plode bez kostiju
u morskoj tmini odran...)*

Mala *Beltraneha* je prebledela. Izabela i dalje drži štap autoritativno. Mali grofovi posmatraju i sude.

Bilo je istina... nije tu bilo nikakve nabreklina života. Pre bi se reklo izostanak svakog ljudskog ulja. Beatris de Bobadilja kaže da ne zna zašto, ali da se seća kamenjara u Soriji. Huan de Vivero kaže da ne: da treba govoriti o morskim puževima koje Kantabrijsko more vraća kao prazne kuće u ljuljanju svojih talasa. Izabela, provocirajući, primorava da gleda jadnu *Beltranehu*, koja drhteći eksplodira:

– Ja ću biti kraljica, ja, ja! Mrzim te! – I potrčala je opasno se klateći u svojim prevelikim klompama.

A Izabela će, umišljeno, kada su se već vratili:

– Uverili ste se. Ona ne može biti njegova kćerka. Ja ću biti kraljica!

Bitka između nezakonite zakonitosti i ambicije je proglašena.

Plav je i snažan kao anđeo, umela je da kaže Suzana Fontanarosa, njegova majka. Momak je odbijao turobni krojački zanat. Ni grebenar nije hteo da bude, ni sirar, ni krčmar. Te razumne mogućnosti koje mu je nudila stvarnost.

Divlji bogovi mora. Predosećao je da su živi. Pomislio je, neskromno, da su mu se pokatkad obraćali reskim

glasom zime ili tim šapatom, koji samo upućeni razume, u mirnim letnjim popodnevim.

Sada je momak trčao po plaži, duž grebena. Udiše nežni lahor noći pod mesečinom. Ide skoro nag, pokrivenih nogu – kao uvek, da zaštiti svoju tajnu – sa čarapama koje je isplela njegova *mamma*. Održava stalnu brzinu uzvišenog: reklo bi se lama-trkač kakve je moguće videti samo na tibetanskim visoravnima. Nema drugog cilja do da smiri teskobu, primiri se, ukroti svoju silovitu krv.

Prošao je ispod Morskog tornja. Znao je da će stric Đani, čuvar, odati njegov položaj njegovim rođacima, tom zavidnom stadu sirara i krojača koje je već slutilo subverzivno postojanje mutanta, pesnika u njemu.

Prešao je dve milje po plaži s nogama izranjavljenim od gaženja sitnih školjki i krupnog peska. Nastavljao je sa glupavim automatizmom živog bića. Popeo se uz stenu prekrivenu dagnjama i odatle je zaronio u uzburkanu vodu sa smirenom odlučnošću prosvetljenog. Zaplivaio je ka pučini. Ostao je miran, još jednom sam sebi dokazujući neobičnu sposobnost plutanja koju je posedovao i okrenut na leđima, pustio je da ga struja nosi, dok nije osetio da se nasukao na pesku. Ostao je da leži. Zadivljen kosmičkim prostorom. Otvorenih i nepomičnih očiju kao kod oslića kog je video tog jutra na pijaci u Đenovi.

Tada je, kao i prethodnog puta, osluškiavao neujednačeni zvuk sitnih talasa koji upijaju pesak i sitne školjke. Poslednji talas koji se prelama i pada u tu penu koju ispija zemlja.

Glas iz mora šaputao je u stihu. Dozivaio ga je. Veoma je jasno skandirao:

– Koo-lon.

Koo-lon.

More nije govorilo Koo-lum-bo. Ne. Govorilo je jasno (na španskom): „Koo-lon”. Ovo „lon” na jedan veoma suv i brz, reklo bi se zapovednički način. Ili kao neko ko izgovara poslednju reč, a samo što nije kinuo.

Osetio je da je zora – ona s prstima ruže – odškrinula noć uzdržano kako je to mogla učiniti Arijadna kada je ušla u Minotaurove odaje.

Voda je bila hladnija. U daljini je ugledao još uvek fluorescentne košulje grupe rođaka koji su prilazili plaži s južnog rta.

Morao je da pobegne od njihove nužne i nespretno okrutnosti. Trčao je zaboravljajući koliko ga peku umorne noge. Peo se. Stigao je do tvrđave Đenova popločanim uličicama gde se rađala graja mlekadžija i ribara.

Shvatio je da su mu zagrađili put: grupa predvođena Santjagom Bavarelom, oženjenim njegovom sestrom Blankitom, zatvarala je usku *slepu ulicu* Viko de l' Olivelle.

Nije bilo koristi od kucanja na zatvorene kapije. Odgovorilo mu je samo belo ždrebe, rzanjem, iz mraka štale.

Pogledao je na drvene balkone sa saksijama geranija i susreo je nepomični pogled Suzane Fontanarose, koja je već vezla, s prvim svitanjem.

Ona je shvatala da je nastupajući ritual nezaobilazni dokaz koji se rađa iz mržnje i jeda osrednjih, a služi da se meri, jača i kali vrlina velikih.

Čuo se zvuk teških udaraca šakom. Stenjanje od prisilnog izdisanja. Bio je bačen pred kapiju i krvario iz nosa. Obrađivali su mu slabine i pleksus sve dok nije ostao bez daha. Mladić je već znao da strah i nagomilana jed obično

jačaju ruku ljudskog bića. Udarali su u tišini. Tražili su mu centre za bol skoro hladnim profesionalizmom mučitelja.

Njegov pašenog Bavarelo, zaslepljen besom, izašao je iz dubine jednog skladišta amova, samo s jednom navučenom kramponskom čizmom, koje su nekada koristili u porodici za pentranje po brdu Kinto ne bi li spasili izgubljene kože u teranju.

Držali su mu raširene noge. Dva dobra Bavarelova udarca nogom po bedrima. Prodoran krik. Nesvestica kao spas, blagoslov za mučenog.

Ostavili su ga ispruženog i krenuli na doručak koji se dimio na ognjištu doma. Osvetili su se, kao i drugih puta, jer im je upropastio poslednju gozbu s raviolima kada im je obznanio svoju nameru da više neće da bude grebenar.

– Biću moreplovac – rekao je bez nadmenosti. A bilo je kao da je prosuo kesu paukova na mirnom čistom nedeljnom stolnjaku.

Žene su plakale po balkonima. Njegova sestra, rođake, jedna mlada tetka. Sve žene platonski saučesnici koje je Pohotni imao metafizički, zajedno, izdvojeno ili komadajući ih u svojoj mašti da bi ih složio isključujući mane i usklađujući talente, u svojoj mučnoj solipsističkoj ljubavi.

One koje su jecale pogledale su Suzanu Fontanarosu, ali ova, žena visokog porekla, nije podigla pogled s veza. Samo je promrmljala stežući zube:

– Beskorisno je, šta god da mu učine. On pripada rasi džinova. Ništa i niko ga neće zaustaviti.

Landskneht Ulrich Nic stigao je u Viko de l'Olivelju tražeći fontanu kako bi dopunio vodu u čaturici.

Dezertjer iz ratova koje su izgubile oduševljene vođe. Umoran od nesreća apstraktne misli i njenih opasnih ponora. Ugrožen teološkim razlozima i tiranijama jevrejsko-hrišćanskog monoteizma sa svojim bandama nauružanih propovednika. Skitajući uvek ka jugu, stigao je, konačno, do osunčanih zemalja u kojima cveta limun.

Žudeo je da se prostre posred vinograda, da može da krade kruške, spava u ruševinama iz drevnih vremena gde bi njegova senka oživela u plesu. Sijeste Faunova, ali u apolonovskim telima.

Stigao je izgledajući kao vojnik koji je preživeo bitku s požarima i vandalski progon. Izazvao je skandal na ribarskom delu keja. Krojači su zveckali makazama kako bi objavili esnafu opasno prisustvo.

Imao je ogromne brkove od tvrde dlake, krute; dlaka vepra kome su ubili ženku za vreme sramotnog lova. Pogled tigra u kavezu: žuti odsjaji i smeđe pruge. Smrdeo je na znoj putnika bez smeštaja i na vojničku kožu i oružje zarđalo u porazima na kiši.

Peo se uz Viko uz buku lakiranih čizama i razlabavljenih korica. Niko ne bi mogao da zamisli da dolazi iz vojvodstva Torina, progonjen od strašne savojske garde, optužen za bestijalnost zato što je zatečen *in fraganti* kako grli konja, ljubi mu gubicu, ridajući nasred trga San Karlo.

Bežao je od jedne grobnice od magle. Tragao je za mogućnošću života koji ga ne bi pretvorio u senku samog sebe.

U mrskom Bernu, poznatom po sajdžijama, usudio se da kaže da je „čovjek nešto što treba da se prevaziđe”. Probudio se brutalno premlaćen.

SADRŽAJ

VAZDUH	9
VATRA	71
VODA	143
ZEMLJA	223

Abel Pose
PSI RAJA

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura
Blum

Korektura
Aleksandra Šašović

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-283-5

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2019.

Izdavač / Štampa / Plasman
DERETA doo
Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd
tel./faks: 011/ 23 99 077, 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA
Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.134.2(82)-31

ПОСЕ, Абел, 1934–

Psi raja / Abel Pose ; prevod sa španskog Dalibor Soldatić. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2019 (Beograd : Dereta). – 293 str. ; 21 cm. – (Biblioteka XX vek / [Dereta])

Prevod dela: Los perros del paraíso / Abel Posse. – Tiraž 1.000. – Napomene uz tekst.

ISBN 978-86-6457-283-5

COBISS.SR-ID 281278732